

Lleis

Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 23 de març del 2020 ha aprovat la següent:

Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència

Exposició de motius

L'article 42 de la Constitució estableix la possibilitat de limitar o suspendre temporalment l'exercici de determinats drets fonamentals per mitjà de la declaració dels estats d'alarma i d'emergència, i determina les circumstàncies de fet que fan possibles l'un i l'altre, i els seus efectes respectius.

D'acord amb la norma constitucional citada, la declaració de l'estat d'alarma ha de permetre al Govern donar resposta a situacions d'especial gravetat ocasionades per catàstrofes naturals, mitjançant la limitació provisional de la llibertat de circulació pel territori nacional, del dret a la lliure entrada i sortida del Principat, i del dret a la propietat privada. La declaració la formula el Govern, per decret, per un termini màxim de quinze dies; tota pròrroga d'aquest termini requereix l'autorització expressa del Consell General.

La declaració de l'estat d'emergència té també per objecte permetre al Govern la resposta a situacions d'especial gravetat, però es tracta, en aquest cas, de supòsits d'interrupció del normal funcionament de la convivència democràtica, i els mitjans per a fer-hi front poden consistir en la suspensió de les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació; de la inviolabilitat del domicili i del secret de les comunicacions; dels drets de reunió i de manifestació; dels drets d'empresaris i treballadors a la defensa dels seus interessos econòmics i socials; de la llibertat de circulació pel territori nacional i del dret a la lliure entrada i sortida del Principat, i també del dret reconegut a l'article 9.2 de la Constitució. Amb el benentès que les garanties que hi són inherents i que es reconeixen en les lleis aplicables en relació amb els drets esmentats anteriorment només queden suspeses si així s'estableix en aquesta Llei. En qualsevol cas, tant la declaració de l'estat d'emergència com la seva pròrroga requereixen l'autorització prèvia del Consell General.

Amb respecte estricte de les prescripcions constitucionals esmentades, aquesta Llei qualificada desenvolupa el procediment que ha de seguir el Govern per a la declaració i, quan escaigui, la pròrroga dels estats d'alarma i d'emergència; concreta les mesures que es poden adoptar en un i altre estat, i limita el seu abast en prescriure que, en ambdós casos, aquelles mesures han de ser estrictament necessàries per pal·liar els efectes de la catàstrofe a la que s'hagi de fer front i per assegurar el restabliment de la normalitat, i que han de ser, també, proporcionades a la gravetat de les circumstàncies.

La Llei està estructurada en tres capítols. El capítol primer regula l'estat d'alarma, la forma de la declaració i els seus efectes. El capítol segon és específic per a l'estat d'emergència, regula també la forma de la declaració, i desenvolupa amb un cert detall les diferents mesures que s'hi poden adoptar. El capítol tercer estableix les normes comunes a ambdós supòsits, que són nombroses: la necessitat de donar publicitat a les declaracions; l'atribució de la competència al cap de Govern, que la pot delegar, en tot o en part, a un o més ministres; la no-interrupció del normal funcionament dels poders constitucionals de l'estat; la no- alteració del principi de responsabilitat dels poders públics ni, per tant, del règim de responsabilitat patrimonial de l'Administració, i l'establiment de mesures per facilitar l'execució de les disposicions que s'adoptin mentre dura la declaració, i per evitar l'obstaculització, la resistència o l'incompliment de les ordres de l'autoritat competent.

Tota vegada que, d'acord amb la Constitució, els drets fonamentals susceptibles de limitació o de suspensió no són els mateixos quan es declara l'estat d'alarma que quan es declara l'estat d'emergència, la Llei ha previst la possibilitat que coexisteixin simultàniament ambdues declaracions, sempre que es donin els pressupòsits constitucionals de l'un i l'altre estat.

Capítol primer. Estat d'alarma

Article 1. *Pressupòsits*

El Govern, d'acord amb les facultats que li atorga l'article 42 de la Constitució, pot declarar l'estat d'alarma en cas de terratrèmols, inundacions, crescudes o pluges torrencials, esllavissades, allaus, incendis urbans o forestals, accidents de gran magnitud, epidèmies, pandèmies o crisis sanitàries, i d'altres catàstrofes naturals, quan la seva gravetat o intensitat ho facin necessari.

Article 2. *Àmbit territorial*

1. L'estat d'alarma es pot declarar en tot el territori nacional o en una part determinada del territori.
2. Quan els fets a què es refereix l'article 1 afectin específicament l'àmbit territorial d'una parròquia, el cònsol major pot sol·licitar al Govern la declaració de l'estat d'alarma en aquella parròquia.

Article 3. *Forma de la declaració i durada*

1. L'estat d'alarma es declara per decret del Govern, que s'ha de notificar immediatament al Consell General. A més, el Govern ha de facilitar tota la informació que li sigui requerida al respecte pel Consell General.
2. L'estat d'alarma es declara per un termini de quinze dies naturals; el decret determina el seu àmbit territorial i els seus efectes.
3. L'estat d'alarma únicament es pot prorrogar amb l'autorització expressa del Consell General.

Article 4. *Modificació, pròrroga i finalització de l'estat d'alarma*

1. Si, dins del termini de vigència del decret que declara l'estat d'alarma, el Govern considera necessària l'adopció de mesures diferents de les que hi són previstes, o la variació del seu àmbit territorial, pot dictar un nou decret per modificar-lo durant el termini que resta, i l'ha de notificar també al Consell General. Transcorregut aquell termini, la modificació de l'estat d'alarma està subjecta al mateix procediment que la pròrroga.
2. Si el Govern considera necessària la pròrroga de l'estat d'alarma més enllà del termini de quinze dies previst a l'article 3, ha de sol·licitar prèviament i de forma motivada l'aprovació al Consell General, que pot concedir-la en els mateixos termes en què ha estat sol·licitada, o bé introduir les modificacions que consideri oportunes. El Consell General pot aprovar més d'una pròrroga, però cada una d'elles no pot tenir una durada superior a quinze dies naturals.
3. Aprovada pel Consell General la pròrroga de l'estat d'alarma, es publica immediatament al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.
4. L'estat d'alarma finalitza a les 24:00 hores del darrer dia del termini establert en el decret que el declara o el prorroga, llevat que, prèviament, n'hagi estat acordada una pròrroga en les condicions previstes a l'apartat 2 anterior. Això no obstant, el Govern, per decret, pot posar fi a l'estat d'alarma abans que finalitzi aquell termini.

Article 5. *Mesures que es poden adoptar durant l'estat d'alarma*

1. El decret que declara l'estat d'alarma i, quan sigui el cas, els que el modifiquen o prorroguen, poden limitar l'exercici dels drets reconeguts en els articles 21 i 27 de la Constitució, mitjançant l'adopció de totes o algunes de les mesures següents:
 - a) Prohibir o limitar la circulació o la permanència de persones o de vehicles durant les hores i els llocs que es determinin, o condicionar-les al compliment dels requisits que s'estableixin.

- b) Limitar l'entrada o la sortida del país de persones i de mercaderies.
- c) Practicar requisites temporals de béns de tota classe i imposar prestacions personals obligatòries.
- d) Limitar o racionar el consum d'articles o serveis de primera necessitat.
- e) Intervenir i ocupar transitòriament indústries, fàbriques, tallers, explotacions, empreses o locals de qualsevol naturalesa, a excepció de domicilis privats.

2. Les mesures que el Govern ha d'adoptar en l'estat d'alarma són les estrictament necessàries per pal·liar els efectes de la catàstrofe i per assegurar el restabliment de la normalitat; han de ser proporcionades a la gravetat de les circumstàncies.

Article 6. *Altres mesures*

A més de les mesures previstes en l'article 5, mentre dura l'estat d'alarma, l'autoritat competent pot adoptar per si mateixa, si escau, les mesures que estableixen les normes relatives a la lluita contra les malalties infeccioses, les intoxicacions i les contaminacions, a la protecció del medi ambient, a la protecció i l'ús de les aigües i els boscos, o qualsevol altra prevista per una norma que sigui d'aplicació.

Capítol segon. Estat d'emergència

Article 7. *Pressupòsits*

1. El Govern, d'acord amb les facultats que li atorga l'article 42 de la Constitució, pot demanar al Consell General autorització per declarar l'estat d'emergència en aquells supòsits en què s'hagi produït la interrupció del normal funcionament de la convivència democràtica.

2. Als efectes de l'apartat 1 anterior, es considera que interrompen el normal funcionament de la convivència democràtica aquelles situacions en què el lliure exercici dels drets i llibertats dels ciutadans, el funcionament dels serveis públics essencials per a la comunitat, el funcionament de les institucions democràtiques, el proveïment dels productes de primera necessitat o qualsevol altre aspecte de l'ordre públic resultin alterats d'una forma tan greu que l'exercici de les potestats ordinàries de l'Administració no sigui suficient per restablir-lo i mantenir-lo.

Article 8. *Forma de la declaració i durada*

1. El Govern ha de demanar al Consell General l'autorització per declarar l'estat d'emergència per mitjà d'un escrit en el que han de constar els aspectes següents:

- a) Les circumstàncies i els motius que fan necessària la declaració de l'estat d'emergència.
- b) L'àmbit territorial de l'estat d'emergència i la seva durada, que no pot ser superior a trenta dies naturals.
- c) Les mesures concretes que pretén adoptar, i els drets fonamentals que han de quedar suspesos o limitats per fer-ho possible, d'acord amb el que preveu l'article 10.

2. El Consell General pot concedir l'autorització al Govern en els mateixos termes en què ha estat sol·licitada, o bé introduir-hi les modificacions que consideri oportunes.

3. Una volta obtinguda l'autorització del Consell General, el Govern declara l'estat d'emergència per mitjà d'un decret.

Article 9. *Modificació, pròrroga i finalització de l'estat d'emergència*

1. Si durant l'estat d'emergència el Govern considera necessària l'adopció de mesures diferents de les previstes en el decret que el declara, pot demanar al Consell General autorització per modificar-lo. El procediment és el mateix que estableix l'article 8.

2. Si persisteixen les circumstàncies que van donar lloc a la declaració de l'estat d'emergència, el Govern pot sol·licitar de forma motivada al Consell General l'aprovació d'una pròrroga. El Consell General pot aprovar més d'una pròrroga, però cada una d'elles no pot tenir una durada superior a trenta dies naturals.

3. Aprovada pel Consell General la pròrroga de l'estat d'emergència, es publica immediatament al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

4. L'estat d'emergència finalitza a les 24:00 del darrer dia del termini establert en el decret que el declara o el prorroga, llevat que, prèviament, n'hagi estat acordada una pròrroga en les condicions previstes a l'apartat 2 anterior. Això no obstant, el Govern, per decret, pot posar fi a l'estat d'emergència abans que finalitzi aquell termini.

Article 10. *Mesures que es poden adoptar durant l'estat d'emergència*

1. El decret que declara l'estat d'emergència i, quan sigui el cas, els que el modifiquen o prorroguen, poden suspendre o limitar l'exercici dels drets reconeguts en els articles 9.2, 12, 15, 16, 19 i 21 de la Constitució, mitjançant l'adopció de totes o algunes de les mesures previstes en els articles següents.

2. Les mesures que s'han d'adoptar en l'estat d'emergència són les estrictament necessàries per assegurar el manteniment de l'ordre públic i el restabliment de la normalitat; han de ser proporcionades a la gravetat de les circumstàncies.

Article 11. *Pròrroga de la detenció governativa*

1. Mitjançant la suspensió de l'article 9.2 de la Constitució, la detenció governativa de les persones es pot allargar fins a un màxim de vuit dies, abans de posar-les a disposició judicial, quan això es consideri necessari per a l'esclariment dels fets presumptament delictius o per al manteniment de l'ordre públic.

2. Tota detenció que es practiqui ha de ser comunicada al batlle de guàrdia en el termini de vint-i-quatre hores. El batlle pot requerir en tot moment informació sobre les persones detingudes i conèixer personalment la seva situació.

3. La legalitat de la detenció és susceptible de control jurisdiccional en tot moment, per mitjà del procediment d'habeas corpus previst a l'article 9.3 de la Constitució.

Article 12. *Limitacions a les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació*

Mitjançant la suspensió de l'article 12 de la Constitució, l'autoritat competent pot suspendre o intervenir tota classe de publicacions, emissions de ràdio i de televisió, projeccions cinematogràfiques, representacions teatrals, concerts i altres espectacles. Pot ordenar el segrest de publicacions.

Article 13. *Inspeccions i registres domiciliaris*

1. Mitjançant la suspensió de l'article 15 de la Constitució, l'autoritat competent pot acordar que es practiquin inspeccions i registres domiciliaris, quan ho consideri necessari per a l'esclariment dels fets presumptament delictius o per al manteniment de l'ordre públic.

2. Els agents de l'autoritat que practiquin la inspecció o el registre domiciliaris han d'anar proveïts d'una ordre escrita de l'autoritat competent. La inspecció o el registre poden ser presenciats per qualsevol dels titulars del domicili, o per un familiar major d'edat i, en el seu defecte, han de ser-ho per dos testimonis, preferentment entre els veïns, l'assistència dels quals és exigible de forma coercitiva.

3. S'ha d'aixecar acta de la inspecció o registre domiciliaris, en la que es fan constar els noms de les persones que hi són presents i les incidències ocorregudes. L'acta ha de ser firmada per l'agent de l'autoritat que realitzi la inspecció o el registre i per les persones que hi assisteixin.

4. Totes les inspeccions i registres domiciliaris que s'hagin realitzat s'han de notificar motivadament al batlle de guàrdia en el termini de vint-i-quatre hores, amb la tramesa d'una còpia de l'acta aixecada.

Article 14. *Intervenció de comunicacions*

1. Quan ho consideri necessari per a l'esclariment de fets presumptament delictius o per al manteniment de l'ordre públic, l'autoritat competent pot ordenar la intervenció de les comunicacions de tota classe, incloses les postals, les telefòniques i les electròniques.

2. Totes les intervencions que s'acordin s'han de comunicar motivadament al batlle de guàrdia en el termini de vint-i-quatre hores.

Article 15. *Prohibició de reunions i manifestacions*

1. Mitjançant la suspensió de l'article 16 de la Constitució, l'autoritat competent pot sotmetre a autorització prèvia o prohibir la celebració de reunions i manifestacions, i dissoldre les que s'estiguin celebrant.

2. No poden ser dissoltes, prohibides ni sotmeses a autorització prèvia les reunions orgàniques que celebrin els partits polítics i les agrupacions polítiques, i els sindicats i les associacions empresarials que estiguin legalment constituïts i inscrits en el registre corresponent.

3. Els agents de l'autoritat que penetrin en els locals on se celebrin reunions prohibides o no autoritzades han d'anar proveïts d'una autorització escrita lliurada per l'autoritat competent. Aquesta autorització no és necessària en el cas que en el local o des del local es produïssin alteracions greus de l'ordre públic, agressions als agents de l'autoritat o en qualsevol altre cas de delictes flagrants.

Article 16. *Prohibició de vagues i tancaments patronals*

Mitjançant la suspensió de l'article 19 de la Constitució, l'autoritat competent pot prohibir les vagues, els tancaments patronals i qualsevol altra mesura de conflicte col·lectiu.

Article 17. *Prohibició d'entrada i sortida del país i de circular-hi lliurement*

1. Mitjançant la suspensió de l'article 21 de la Constitució, l'autoritat competent pot prohibir l'entrada o la sortida del país de les persones, o limitar-la. També pot prohibir o limitar la circulació o la permanència de persones o de vehicles durant les hores i els llocs que es determinin, o condicionar-les al compliment dels requisits que s'estableixin.

2. Els estrangers no residents que participin en actes que pertorbin l'ordre públic poden ser expulsats immediatament del país, per resolució motivada de l'autoritat competent.

Article 18. *Altres mesures*

1. A més de les mesures previstes en els articles anteriors, mentre dura l'estat d'emergència, l'autoritat competent pot adoptar per si mateixa, si escau, les mesures previstes per la legislació en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic.

2. Durant l'estat d'emergència, l'autoritat competent pot ordenar les mesures necessàries de vigilància i protecció d'edificis, instal·lacions, obres i serveis públics i, amb aquesta finalitat, emplaçar posts armats en els llocs que resultin més adequats.

Capítol tercer. Disposicions comunes als estats d'alarma i d'emergència

Article 19. *Publicitat*

1. La declaració dels estats d'alarma i d'emergència ha de ser publicada immediatament en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* i entra en vigor a partir del mateix moment de la publicació.

2. La declaració dels estats d'alarma i d'emergència ha de ser difosa obligatòriament per tots els mitjans de comunicació de titularitat pública i privada. També són de difusió obligatòria les disposicions dictades per l'autoritat competent durant la vigència dels estats d'alarma i d'emergència.

Article 20. *Autoritat competent*

Als efectes dels estats d'alarma i d'emergència, l'autoritat competent és el cap de Govern. Aquesta competència es pot delegar, totalment o parcialment, en un o en diversos ministres, en els termes que disposi l'acord de delegació.

Article 21. *Compatibilitat dels estats d'alarma i d'emergència*

Els estats d'alarma i d'emergència són compatibles quan es donen els pressupòsits previstos per a l'un i l'altre.

Article 22. Poders constitucionals de l'Estat

La declaració dels estats d'alarma o d'emergència no interromp el normal funcionament dels poders constitucionals de l'Estat.

Article 23. Principi de responsabilitat

1. La declaració dels estats d'alarma o d'emergència no modifica el principi de responsabilitat dels poders públics, ni els termes en què està legalment configurat.

2. Les resolucions dictades durant els estats d'alarma o emergència són susceptibles d'impugnació en la forma prevista pel Codi de l'Administració, però la impugnació no en suspèn l'execució.

Article 24. Execució forçosa durant els estats d'alarma o d'emergència

Durant la vigència dels estats d'alarma o d'emergència, l'autoritat competent pot imposar multes coercitives de fins a quinze mil euros (15.000 €) cada una, separades per un mínim de vint-i-quatre hores i d'acord amb la capacitat econòmica de la persona multada, per a l'execució forçosa dels actes dictats en execució de les mesures previstes pel decret que declara l'estat d'alarma o d'emergència. En les mateixes circumstàncies, i amb la mateixa finalitat, pot ordenar mesures de compulsió directa sobre les persones. Tot plegat en la forma prevista pel Codi de l'Administració.

Article 25. Obstaculització, resistència i desobediència

1. L'obstaculització, la resistència i la desobediència a les disposicions i ordres de l'autoritat competent en l'estat d'alarma o d'emergència, i dels seus agents, se sancionen d'acord amb el Codi Penal.

2. Quan l'obstaculització, la resistència o la desobediència siguin comeses per funcionaris o personal al servei de les administracions, aquests poden ser immediatament suspesos de l'exercici de les seves funcions, i els fets han de ser posats en coneixement del batlle o del Ministeri Fiscal, sense perjudici de l'obertura de l'expedient disciplinari oportú.

3. Si l'obstaculització, la resistència o la desobediència són comeses per autoritats, les facultats d'aquestes autoritats que siguin necessàries per al compliment de les mesures acordades poden ser assumides per una altra autoritat competent, durant la vigència dels estats d'alarma o d'emergència.

Disposició final

Aquesta Llei qualificada entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 23 de març del 2020

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Nosaltres els copríneps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Coprínep d'Andorra

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Coprínep d'Andorra